

Karjalaisia taiteilijoita.

2. Mikko Oinonen.

Pielisjärven saloilta ja jo aina Ilomantsin kulmakkeilta lähtien on vanhan karjalaisen heimon asuma-alueille Suomer puolelle vahvasti sekaantunut vierasta heimoutta. Pääasiassa tämä, rajakarjalaiseen nähden melkoisestikin eroava heimoaines, on tullut Savosta, mutta mahdollisesti kauvempaakin — Pielisjärven pohjoispuolelle hyvin luultavasti Pohjanmaalta. Se on kuitenkin usein niin tarkoin sekaantunut alkuperäiseen karjalaiseen ainekseen, että pääasiassa sama leppeä, kerkeäkielinen sävy leimaa heimoa Laatokan rannoilta loitos Pielisen perille.

Tältä savolaistuneelta alueelta on noussut tähän asti huomattavin maakunnan varsinaisesta kansasta lähtenyt kuvaamataiteilija, taidemaalari Mikko Oinonen.

Hän on itse hupaisesti kuvaillut syntyjuuriaan. »Koko sukumme on kuuluisaa hevoshuujarien sukua Pielisjärveltä», tunnustaa hän itsetekemässään elämäkerrassa vv. 1908—1910 ilmestyneessä pohjoiskarjalaisessa aikauslehdessä »Nuorena Karjalassa». »Isäni oli rikkaan talon poika ja vielä naimisissa olonsa ensi aikoina varakkaan talon omistaja, mutta ollen yksi ehkä etevimpiä hevoshuujareita, oli menettänyt kaikki, mitä vain suinkin oli ollut menetettävää.» Tästä johtui, että isäukko »kuoli ruotilaisena minun ollessani tuskin 10 vuoden ikäinen», jatkaa taiteilija.

Puille paljaille joutuneen talon poika sai nuoruudessaan asua loisena toisen nurkissa, kulkea kerjuulla, koetella paimenen virkaa ja olla milloin minkin armoleivän tai satunnaisen ansion varassa. Paimenvirka ei oikein huvittanut, koska karja kulki, missä halusi, mutta pojan mieli teki piirustella kiviin ja kantoihin, kaikkeen, mihin vain varhain hankittu värikynä pystyi, ja usein tapasi

Taiteilija Mikko Oinonen.

taiteilija karjansa vasta paluutien päässä, talon portilla. Piirustustaipumukset näet jo varhain heräsivät. Tämä tapahtui jo sitten, kun hän tavoin tai toisin oli päässyt kotipitäjänsä kansakouluun. Täällä sai piirustusinto utua vauhtia, ja koulun käytyä ei levoton mieli oikein saanut missään pysyväistä olinsijaa, kunnes, puotipojankin tointa vähän koetettuaan, nuorukainen v. 1903, kaksikymmenvuotiaana, yritti muutamien kymmenmarkkisten avulla Helsinkiin, sikäläisiin taideskouluhin.

Pitkäaikaisesta opiskelusta ei tullut tällä eikä seuraavallakaan kerralla, vuonna 1905, mitään, mutta taitoa oli jo saavutettu ja mielen palo oli suuri, ja niinpä syksyllä 1907 »jo auttoi Määttä taloksi». Piirustettavaa tuli jo oikein tilauksesta ja saman syksyn taiteilijanäyttelyssä, »johon olin ensi kertaa asettanut näytteille, etupäässä etsauksia, sain myydyksi niin, että rahapostit rupesivat oikein ajamalla jäljestä ajamaan», kertoo maalarimme. Loppujen loppuksi sai hän erältä taiteen ystävältä, kauppias U. Staudingerilta kutsun käydä hänen luonaan ja sepä auttoi nuoren taidemiehen uraa pitkiksi ajaksi. Taiteensuosija oli ihastunut hänen töihinsä ja tarjosi hänelle edullisesti varoja ulkomaanmatkan tekoa varten.

Ilmielin riensi nuori karjalainen Pielisensalujen asukas Pariisiin suureen maailmankaupunkiin ja siellä asettui opiskelemaan monen kuuluisan taiteenopettajan johdolla. »Yöllä päästyäni perille jo seuraavana päivänä olin akatemiassa työhommissa.» Olipa selkkausta ja iloisille pariisilaisille huvin aihetta, kun nuori pielisjärveläinen puheli heidän kanssaan käsin ja jaloin eikä osannut oikeata pariisilaista muuta kuin »oui» — niin. Kaikki oli »niin», ja hätätilassa piti työntää puhuteltavan kouraan

Metsäpuro.

Tyttö veneessä.

Taiteilija Mikko Oinosen taidetta,